

Opracowano na
podstawie: t.j.
Dz. U. z 2022 r.
poz. 1685, 2745.

U S T A W A

z dnia 15 stycznia 2016 r.

o podatku od niektórych instytucji finansowych

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa reguluje opodatkowanie podatkiem aktywów niektórych instytucji finansowych, zwanym dalej „podatkiem”.

Art. 2. Podatek stanowi dochód budżetu państwa.

Rozdział 2

Przedmiot opodatkowania i podatnik

Art. 3. Przedmiotem opodatkowania podatkiem są aktywa podmiotów będących podatnikami podatku.

Art. 4. Podatnikami podatku są:

- 1) banki krajowe w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 2439 i 2447 oraz z 2022 r. poz. 830, 872 i 1358);
- 2) oddziały banków zagranicznych w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 20 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe;
- 3) oddziały instytucji kredytowych w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 18 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe;
- 4) spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 924 i 1358);
- 5) krajowe zakłady ubezpieczeń w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 18 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1130, 2140 i 2328 oraz z 2022 r. poz. 655);

- 6) krajowe zakłady reasekuracji w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 19 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej;
- 7) oddziały zagranicznych zakładów ubezpieczeń i zagranicznych zakładów reasekuracji w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 22 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej;
- 8) główne oddziały zagranicznych zakładów ubezpieczeń i zagranicznych zakładów reasekuracji w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej;
- 9) instytucje pożyczkowe w rozumieniu art. 5 pkt 2a ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2022 r. poz. 246).

Rozdział 3

Podstawa opodatkowania i stawka podatku

Art. 5. 1. W przypadku podatników, o których mowa w art. 4 pkt 1–4, podstawą opodatkowania jest nadwyżka sumy wartości aktywów podatnika, wynikająca z zestawienia obrotów i sald, ustalonego na ostatni dzień miesiąca na podstawie zapisów na kontach księgi głównej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217, 2105 i 2106) lub standardami rachunkowości stosowanymi przez podatnika na podstawie art. 2 ust. 3 tej ustawy – ponad kwotę 4 mld zł.

2. W przypadku podatników, o których mowa w art. 4 pkt 5–8, podstawą opodatkowania jest nadwyżka sumy wartości aktywów podatnika, wynikająca z zestawienia obrotów i sald, ustalonego na ostatni dzień miesiąca na podstawie zapisów na kontach księgi głównej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości lub standardami rachunkowości stosowanymi przez podatnika na podstawie art. 2 ust. 3 tej ustawy – ponad kwotę 2 mld zł. Wartość tę oblicza się łącznie dla wszystkich podatników zależnych lub współzależnych pośrednio lub bezpośrednio od jednego podmiotu lub grupy podmiotów powiązanych ze sobą.

3. W przypadku podatników, o których mowa w art. 4 pkt 9, podstawą opodatkowania jest nadwyżka sumy wartości aktywów podatnika, wynikająca z zestawienia obrotów i sald, ustalonego na ostatni dzień miesiąca na podstawie zapisów na kontach księgi głównej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia

29 września 1994 r. o rachunkowości lub standardami rachunkowości stosowanymi przez podatnika na podstawie art. 2 ust. 3 tej ustawy – ponad kwotę 200 mln zł. Wartość tę oblicza się łącznie dla wszystkich podatników zależnych lub współzależnych pośrednio lub bezpośrednio od jednego podmiotu lub grupy podmiotów powiązanych ze sobą.

4. W przypadku podatników, o których mowa w art. 4 pkt 1–3, podstawę opodatkowania obniża się o wartość funduszy własnych, o których mowa w art. 126 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, ustaloną na ostatni dzień miesiąca.

5. W przypadku podatników, o których mowa w art. 4 pkt 1, będących bankami zrzeszającymi w rozumieniu art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (Dz. U. z 2022 r. poz. 456 i 872) podstawę opodatkowania obniża się o wartość środków finansowych zgromadzonych na wszystkich rachunkach zrzeszonych banków spółdzielczych, prowadzonych przez podatnika.

6. W przypadku podatników, o których mowa w art. 4 pkt 4, podstawę opodatkowania obniża się o wartość funduszy własnych, o których mowa w art. 24 ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, ustaloną na ostatni dzień miesiąca.

7. W przypadku podatników, o których mowa w art. 4 pkt 1–4, podstawę opodatkowania obniża się o kwoty, o które podatnik wykonując decyzję, o której mowa w art. 138 ust. 2 pkt 2 lub 3 albo art. 138d ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, podwyższył w okresie miesiąca, za który ustala się podstawę opodatkowania, fundusze własne.

8. W przypadku podatników, o których mowa w art. 4 pkt 1–3, podstawę opodatkowania obniża się o wartość aktywów nabytych przez podatnika od Narodowego Banku Polskiego, a stanowiących zabezpieczenie kredytu refinansowego udzielonego przez Narodowy Bank Polski na podstawie art. 42 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. z 2022 r. poz. 492 i 655).

9. W przypadku podatników, o których mowa w art. 4 pkt 1–4, podstawę opodatkowania obniża się o wartość aktywów:

- 1) w postaci skarbowych papierów wartościowych w rozumieniu art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, z późn. zm.¹⁾);
- 2) w postaci papierów wartościowych ustawowo objętych gwarancją Skarbu Państwa;
- 3) wynikających z transakcji odkupu, o której mowa w art. 3 pkt 9 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2365 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie przejrzystości transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ponownego wykorzystania oraz zmiany rozporządzenia (UE) nr 648/2012 (Dz. Urz. UE L 337 z 23.12.2015, str. 1, z późn. zm.²⁾), której przedmiotem są skarbowe papiery wartościowe w rozumieniu art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, przy czym jeżeli drugą stroną tej transakcji jest podmiot inny niż Skarb Państwa, Narodowy Bank Polski lub Bankowy Fundusz Gwarancyjny, podstawę opodatkowania obniża się, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki:
 - a) transakcja została zawarta na rynku regulowanym albo w alternatywnym systemie obrotu w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2022 r. poz. 1500, 1488, 1933, 2185 i 2640),
 - b) transakcja podlega rozliczeniu przez CCP w rozumieniu art. 3 pkt 49 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi.

10. W przypadku podatników, o których mowa w art. 4 pkt 5–8, podstawę opodatkowania obniża się o wartość

aktywów zgromadzonych w ramach umów o prowadzenie PPK, o których mowa w ustawie z dnia 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1342 oraz z 2022 r. poz. 1079).

11. W przypadku podatników, o których mowa w art. 4 pkt 1–8, podstawę opodatkowania obniża się o wartość aktywów w postaci:

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2022 r. poz. 1692, 1725, 1747, 1768, 1964 i 2414.

²⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 80 z 22.03.2019, str. 16 oraz Dz. Urz. UE L 22 z 22.01.2021, str. 1.

- 1) nabytych przez podatnika obligacji emitowanych przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny lub podmiot zarządzający aktywami, o którym mowa w art. 224 ust. 1 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (Dz. U. z 2022 r. poz. 793 i 872);
- 2) kredytów lub pożyczek udzielonych przez podatnika Bankowemu Funduszowi Gwarancyjnemu lub podmiotowi zarządzającemu aktywami, o którym mowa w art. 224 ust. 1 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji.

Art. 6. Jeżeli dla określenia podstawy opodatkowania stosowane są kwoty wyrażone w walucie obcej, przeliczenia na złote kwot wyrażonych w walucie obcej dokonuje się według kursu średniego danej waluty obcej ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski na ostatni dzień roboczy poprzedzający dzień, na który ustalana jest podstawa opodatkowania.

Art. 7. Podatek wynosi 0,0366% podstawy opodatkowania miesięcznie.

Rozdział 4

Pobór podatku

Art. 8. 1. Podatnicy są obowiązani, bez wezwania właściwego organu podatkowego:

- 1) składać właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego deklaracje podatkowe według ustalonego wzoru,
- 2) obliczać i wpłacać podatek na rachunek właściwego urzędu skarbowego – za miesięczne okresy rozliczeniowe w terminie do 25 dnia miesiąca następującego po miesiącu, którego podatek dotyczy.

2. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, nie dotyczy podatników, w przypadku których wielkość podstawy opodatkowania określona zgodnie z art. 5 ust. 1–3, po zastosowaniu obniżen określonych w art. 5 ust. 4–9, nie powoduje powstania obowiązku wpłacenia podatku na rachunek właściwego urzędu skarbowego.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór deklaracji, o której mowa w ust. 1, wraz z objaśnieniem co

do sposobu wypełniania oraz terminu i miejsca jej składania, mając na względzie umożliwienie identyfikacji podatnika oraz urzędu skarbowego, do którego kierowana jest deklaracja, a także poprawne obliczenie przez podatnika podstawy opodatkowania, w tym wszystkich kwot ją obniżających, oraz kwoty podatku.

Rozdział 5

Właściwość organów podatkowych

Art. 9. 1. Właściwym organem podatkowym w zakresie podatku jest naczelnik urzędu skarbowego właściwy miejscowo ze względu na siedzibę podatnika.

2. W przypadku braku możliwości ustalenia właściwego organu podatkowego zgodnie z ust. 1 właściwym organem podatkowym jest Naczelnik Drugiego Urzędu Skarbowego Warszawa-Śródmieście.

Rozdział 6

Zwolnienia i ulgi podatkowe

Art. 10. Zwalnia się od podatku banki państwowe w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe.

Art. 11. 1. Zwalnia się od podatku podatników, w stosunku do których Komisja Nadzoru Finansowego wydała decyzję:

- 1) w sprawach, o których mowa w art. 12 ust. 2 pkt 1 lit. v, x, y, pkt 3 lit. f, g, h oraz ust. 2a pkt 6 i 7 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 660 i 872),
- 2) o zawieszeniu działalności spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej, o której mowa w art. 74k ust. 1 lub 2 ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych

– do czasu wykonania tej decyzji.

2. Zwalnia się od podatku również podatników objętych:

- 1) wdrożonym planem naprawy, w przypadku zaistnienia okoliczności, o których mowa w art. 142 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, oraz osiągnięcia poziomu wskaźników, o których mowa w art. 141m ust. 3 pkt 2 tej ustawy;

- 2) programem postępowania naprawczego, o którym mowa w art. 72a ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych;
- 3) planem naprawczym, o którym mowa w art. 312 ust. 2 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, lub krótkoterminowym planem finansowym, o którym mowa w art. 313 ust. 2 tej ustawy.

Rozdział 7

Zmiana w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i przepis końcowy

Art. 12. (pominięty)

Art. 13. Pierwszym okresem rozliczeniowym, za który podatnicy dokonują obliczenia i wpłaty podatku oraz składają deklarację podatkową, o której mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1, jest luty 2016 r.

Art. 14. Wprowadzenie podatku nie może stanowić podstawy do zmiany warunków świadczenia usług finansowych i ubezpieczeniowych wykonywanych na podstawie umów zawartych przed dniem wejścia w życie ustawy.

Art. 15. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lutego 2016 r.